

УРЕДБА

О УСЛОВИМА И КРИТЕРИЈУМИМА УСКЛАЂЕНОСТИ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ У ОБЛАСТИ ЈАВНОГ ИНФОРМИСАЊА

("Сл. гласник РС", бр. 9/2022 и 32/2023)

И ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1

Овом уредбом ближе се уређују услови и критеријуми усклађености државне помоћи за финансирање услуге јавног медијског сервиса, финансирање производње медијских садржаја који имају за циљ остваривање јавног интереса у области јавног информисања (у даљем тексту: област јавног информисања) и за организовање и учешће на стручним научним и пригодним скуповима као и унапређивање професионалних и етичких стандарда у области јавног информисања.

Примена

Члан 2

Одредбе ове уредбе не примењују се на државну помоћ која је условљена:

- 1) извезеним количинама, оснивањем и радом дистрибуционе мреже у иностранству или осталим текућим трошковима корисника државне помоћи који су директно повезани са извозном делатношћу;
- 2) давањем предности коришћењу домаће робе у односу на увезену робу;
- 3) обавезом корисника државне помоћи да користи робу која је произведена у Републици Србији или услуге које су пружене у Републици Србији;
- 4) ограничавањем корисника државне помоћи да користи резултате истраживања, развоја и иновација у Републици Србији;
- 5) обавезом корисника државне помоћи да има седиште или представништво у Републици Србији, осим у тренутку исплате државне помоћи.

Изрази употребљени у овој уредби имају значење одређено законом и подзаконским актима којима се уређује контрола државне помоћи.

Усклађеност државне помоћи

Члан 3

Државна помоћ у области јавног информисања усклађена је са правилима о додели државне помоћи ако испуњава све услове и критеријуме из ове уредбе.

Државна помоћ у области јавног информисања усклађена је ако се додељује учеснику на тржишту који се не налази у поступку повраћаја државне или *де минимис* помоћи, као и учесницима на тржишту који нису били у тешкоћама у складу са прописима којима се уређује контрола државне помоћи.

Увек неусклађена државна помоћ

Члан 4

Државна помоћ је увек неусклађена ако се додељује за ријалити програмске садржаје у смислу прописа којим се уређује заштита права малолетника у области пружања медијских услуга, као и друге програмске садржаје који обухватају или потенцијално могу обухватити: насиље и његове последице, сексуално насиље, наго људско тело и сексуалност, осим у образовне сврхе, застрашујуће сцене, злоупотребу опојних дрога, дувана, алкохола и других штетних супстанци, дискриминаторно поступање, опасно и непристојно понашање.

II КРИТЕРИЈУМИ УСКЛАЂЕНОСТИ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ У ОБЛАСТИ ЈАВНОГ ИНФОРМИСАЊА

Допринос остваривању јавног интереса у области јавног информисања

Члан 5

Државна помоћ у области јавног информисања усклађена је ако доприноси остваривању јавног интереса у области јавног информисања у складу са прописима којима се уређује јавно информисање и медији као и јавни медијски сервис.

III УСЛОВИ УСКЛАЂЕНОСТИ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ ЗА ФИНАНСИРАЊЕ ЈАВНОГ МЕДИЈСКОГ СЕРВИСА

Поверавање обавезе обављања услуге јавног медијског сервиса

Члан 6

Државна помоћ усклађена је ако је обавеза обављања услуге јавног медијског сервиса поверена одговарајућим правним актом (у даљем тексту: акт о поверавању).

Акт о поверавању нарочито садржи:

- 1) обавезу обављања услуге јавног медијског сервиса,
- 2) јасно одређене послове јавног медијског сервиса,

3) услове за одређивање начина финансирања односно висине накнаде за обављање услуге јавног медијског сервиса,

4) поступање са прекомерном накнадом,

5) успостављен независан надзор над обављањем услуге јавног медијског сервиса и извршењем обавеза из акта о поверавању.

Обезбеђивање средстава за обављање услуге јавног медијског сервиса

Члан 7

За обављање поверене услуге јавног медијског сервиса средства могу се обезбедити из јавних прихода (сингле фондинг), односно у комбинацији са приходима од комерцијалних активности (дуал фондинг).

Износ средстава за обављање услуге јавног медијског сервиса одговара додатним трошковима које пружалац услуге у нормалним тржишним околностима не би имао у спровођењу поверених активности.

Транспарентност

Члан 8

Ако пружалац услуге јавног медијског сервиса обавља и комерцијалне делатности, дужан је да их јасно раздвоји у својим програмским и финансијским актима.

Раздвајање јавних од комерцијалних услуга у финансијским актима представља обавезу вођења одвојених рачуна за сваку делатност појединачно у складу са прописима о рачуноводству и ревизији, да би се имао јасан увид да нема прекомерне накнаде за обављање услуге јавног медијског сервиса и преливања на комерцијалне делатности.

Одвојеним рачунима из става 2. овог члана приказују се на јасан и недвосмислен начин раздвојени трошкови и приходи у вези са обављањем услуге јавног медијског сервиса у односу на трошкове и приходе у вези са обављањем комерцијалне делатности (приписивост трошкова и прихода конкретној активности) чиме се онемогућава преливање средстава са јавне на комерцијалне активности (унакрсно субвенционисање).

Заједничке трошкове који се истовремено односе на услугу јавног медијског сервиса и комерцијалну делатност потребно је пропорционално расподелити.

Изузетно, заједнички трошкови из става 4. овог члана, превасходно настали за потребе обављања услуга јавног медијског сервиса, а од којих последично користи има и комерцијална активност, могу се рачуноводствено приписати услугама јавног медијског сервиса.

Давалац државне помоћи дужан је да уреди независан надзор у редовним временским интервалима над трошковима, приходима и наменском коришћењу средстава резерви, ради спречавања прекомерне накнаде и унакрсног субвенционисања.

Пропорционалност

Члан 9

Накнада је пропорционална ако се висина накнаде за обављање услуге јавног медијског сервиса одређује на основу нето трошкова обављања те јавне услуге, узимајући у обзир директне и индиректне приходе настале од комерцијалне експлоатације садржаја приликом обављања услуге јавног медијског сервиса (тест пропорционалности).

Пружалац услуге јавног медијског сервиса када обавља комерцијалну делатност која је у вези са услугом јавног медијског сервиса дужан је да поступа у складу са правилима о заштити конкуренције (нпр. обезбеђење ексклузивних права, подуговарање неискоришћених ексклузивних права, ценовна дискриминација код оглашавања и др.) и да се понаша у складу са уобичајеним тржишним околностима у конкретној ситуацији, на начин како би се понашао типични учесник на тржишту у приватној својини.

Разумна добит

Члан 10

Учеснику на тржишту који примарно обавља комерцијалну делатност, припада право на разумну добит у односу на активност која му је поверена ради спровођења услуге јавног медијског сервиса.

Разумна добит представља стопу поврата на сопствени капитал узимајући у обзир ниво ризика обављања услуге јавног медијског сервиса.

Остварена разумна добит може се користити за потребе обављања услуге јавног медијског сервиса.

Право на разумну добит не припада пружаоцу услуге јавног медијског сервиса који искључиво или доминантно обавља само ту услугу.

Прекомерна накнада и средства резерве

Члан 11

Прекомерна накнада представља износ који прелази вредност нето трошкова потребних за обављање услуге јавног медијског сервиса.

Издвајање прекомерне накнаде у висини до 10% вредности годишњих нето трошкова обављања услуге јавног медијског сервиса у корист резерви сматра се примереним и користи се искључиво за континуирано обављања те услуге (чиме се умањује дисторзивни ефекат флукуација прихода и трошкова).

Износ средстава који прелази висину из става 2. овог члана мора да се врати даваоцу државне помоћи без одлагања.

Изузетно средства из става 3. овог члана могу се користити ради унапређења обављања услуге јавног медијског сервиса, односно трошкове ванредног карактера (нпр. неопходна техничка прилагођавања, дигитализација и др.), чија се намена јасно и недвосмислено унапред утврђује, и за друге намене се не може користити.

Неискоришћена средства резерви пружалац услуге јавног медијског сервиса враћа даваоцу државне помоћи.

Давалац државне помоћи прописује ближе услове за коришћење прекомерне накнаде из става 4. овог члана.

Диверсификација услуга јавних медијских сервиса

Члан 12

Пружалац услуге јавног медијског сервиса може да користи државну помоћ за пружање нових медијских услуга, при чему може да задржи приходе који су резултат пружене наведене услуге, ако испуњава своју примарну функцију и јавни интерес из члана 5. ове уредбе и да не утиче на нарушавање конкуренције на тржишту.

Услуге из става 1. овог члана представљају постојеће модификоване или нове медијске услуге јавног медијског сервиса, које испуњавају један или оба услова: (1) чија реализација захтева значајније инвестиције и (2) за које се очекује да ће имати значајан утицај на тражњу.

Давалац државне помоћи дужан је да достави доказ да је за увођење нових медијских услуга спроведена јавна консултација, уз поштовање независности уређивачке политике јавног медијског сервиса, а са циљем транспарентности и објективности.

На основу резултата јавних консултација врши се провера утицаја на нарушавање конкуренције, вршећи поређење тржишта у одсуству предметне нове медијске услуге са тржиштем на којем је присутна предметна нова медијска услуга.

У случају да негативни ефекти државне помоћи на тржиште превазилазе позитивне, државна помоћ усклађена је само ако нова медијска услуга доприноси примарној функцији јавног медијског сервиса и јавном интересу из члана 5. ове уредбе.

Одредбе овог члана не односе се на фазе тестирања иновативних сервиса у ограниченем обиму (нпр. пилот пројеката), израде студија изводљивости, као и другог тестирања потенцијала иновације све до тренутка почетка пружања тих сервиса уз накнаду.

IV УСЛОВИ УСКЛАЂЕНОСТИ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ ЗА ФИНАНСИРАЊЕ ПРОИЗВОДЊЕ МЕДИЈСКИХ САДРЖАЈА У ОБЛАСТИ ЈАВНОГ ИНФОРМИСАЊА

Усклађена државна помоћ

Члан 13

Државна помоћ за финансирање производње медијских садржаја у области јавног информисања усклађена је ако се додељује на основу шеме државне помоћи и ако:

- 1) мера доприноси остваривању јавног интереса из члана 5. ове уредбе;
- 2) постоји потреба за интервенцијом државе, односно ако остваривање јавног интереса у области јавног информисања, не би могао да се оствари без доделе државне помоћи;
- 3) је износ државне помоћи пропорционалан (сведен на минимум);
- 4) је мера државне помоћи примерена;
- 5) државна помоћ има подстицајни ефекат; и
- 6) је државна помоћ транспарентна, односно подаци о помоћи су доступни јавности.

Давалац државне помоћи из става 1. овог члана дужан је да успостави одговарајући и ефикасан механизам одабира пројеката који доприносе остваривању јавног интереса у области јавног информисања и то на основу унапред утврђених критеријума, као и да докаже испуњеност услова из става 1. овог члана.

Корисници државне помоћи за производњу медијских садржаја у штампаном и дигиталном формату могу бити микро, мала и средња правна лица и предузетници.

Државна помоћ из става 1. овог члана не сме допринети повећању основних средстава корисника, односно проширењу постојећих делатности, нити обједињавању медија (медијској концентрацији) и оснивању и/или регистравању нових учесника на тржишту док се средства не смеју користити за друге намене а нарочито производњу других медијских садржаја (преливање средстава).

Ефекат подстицаја

Члан 14

Државна помоћ за јавно информисање усклађена је у смислу члана 3. ове уредбе ако има ефекат подстицаја.

Државна помоћ за јавно информисање има ефекат подстицаја ако је захтев за доделу државне помоћи поднет даваоцу пре почетка реализације пројекта.

Захтев из става 2. овог члана нарочито садржи:

- 1) назив и величину подносиоца пројекта,
- 2) опис пројекта, датум почетка и завршетка пројекта,
- 3) локацију пројекта,
- 4) преглед трошкова пројекта,

5) инструмент и износ државне помоћи.

Оправдани трошкови

Члан 15

Оправдани трошкови су трошкови настали у вези са израдом медијског садржаја а нарочито:

- 1) процењени бруто трошкови зарада и накнада ангажованих лица на производњи медијских садржаја;
- 2) трошкови закупа простора, опреме, локације и друге неопходне материјалне и нематеријалне имовине за потребе производње медијских садржаја;
- 3) трошак употребе сопствене имовине (амортизација);
- 4) трошкови увођења нових технологија са циљем унапређења услуге јавног информисања (дигитализација, прилагођавање медијских садржаја особама са инвалидитетом и др.);
- 5) трошкови истраживања малог опсега која имају за циљ боље разумевање навика коришћења медија, степен медијске писмености и положаја друштвено осетљивих група у медијима.

Ако учесник на тржишту, поред израде конкретног медијског садржаја обавља и друге делатности у вези са израдом медијског садржаја или истовремено производи више медијских садржаја коришћењем или ангажовањем истих ресурса (нпр. људских, материјалних или нематеријалних), у оправдани трошак улази сразмерни удео у заједничким трошковима продукције.

Сразмерни удео у заједничким трошковима обрачунава се на основу тржишне цене употребе ресурса или на други пригодан начин којим се омогућава израчунавање удела у заједничким трошковима.

Оправданим трошковима, не сматрају се трошкови штампе, трошкови дистрибуције и трошкови промоције.

Утврђивање оправданих трошкова

Члан 16

Оправданост трошкова корисник доказује даваоцу државне помоћи исправама које морају да садрже јасне, конкретне и ажуриране податке.

Државна помоћ која се исплаћује у више рата и оправдани трошкови дисконтују се на њихову вредност у тренутку доделе при чему се за дисконтовање користи дисконтна стопа која важи у тренутку доделе.

Износ државне помоћи која се не додељује у облику бесповратног средства, једнак је бруто новчаној противвредности бесповратног средства.

Интензитет државне помоћи

Члан 17

Интензитет државне помоћи утврђује се у односу на износ оправданих трошкова за које се додељује државна помоћ.

Интензитет државне помоћи у области јавног информисања мора да буде у складу са дозвољеним интензитетима утврђеним у овој уредби.

Дозвољени интензитети државне помоћи су:

1) до 50% оправданих трошкова пројекта производње медијских садржаја који доприносе остваривању јавног интереса у јавном информисању из члана 5. ове уредбе за телевизију;

2) до 80% оправданих трошкова пројекта производње медијских садржаја (штампани, радио и интернет) који су локалног значаја и доприносе остваривању јавног интереса у јавном информисању из члана 5. ове уредбе;

Дозвољени интензитет државне помоћи за пројекте производње медијских садржаја чија комерцијална експлоатација није предвиђена може бити до 100% оправданих трошкова, и то за:

1) производњу медијских садржаја намењених друштвено осетљивим групама, као што су деца и млади, жене, старе особе, социјално и здравствено угрожена лица, особе са инвалидитетом, припадници ЛГБТ заједнице, припадници етничких мањина и др.;

2) производњу медијских садржаја који су намењени очувању, изражавању културног идентитета како српског народа тако и националних мањина, водећи рачуна да националне мањине прате одређене програмске целине на свом матерњем језику и писму;

3) производњу медијских садржаја који промовишу и афирмишу теме из области науке, општег образовања укључујући и медијску писменост као део образовног система, здравственог образовања и образовања у вези са заштитом животне средине;

4) производњу медијских садржаја намењених информисању наших грађана у иностранству на српском језику, као и припадника српског народа који живи ван територије Републике Србије;

5) производњу медијских садржаја намењених представљању културног наслеђа и уметничког стваралаштва у земљи и иностранству.

Транспарентност

Члан 18

Државна помоћ усклађена је у смислу члана 3. ове уредбе ако је могуће унапред израчунати тачан износ бруто новчане противвредности без потребе за проценом ризика од прекомерне државне помоћи (у даљем тексту: транспарентна државна помоћ).

Државна помоћ која се додељује у облику бесповратних средстава изражава се у бруто износу, тј. износу пре одбитка пореза и других накнада.

Ако се државна помоћ не додељује у облику бесповратних средстава, износ државне помоћи мора бити изражен у облику бесповратних средстава, тј. у њиховој (бруто) новчаној противвредности.

V УСЛОВИ УСКЛАЂЕНОСТИ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ ЗА УНАПРЕЂИВАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНИХ И ЕТИЧКИХ СТАНДАРДА У ОБЛАСТИ ЈАВНОГ ИНФОРМИСАЊА

Члан 19

Државна помоћ за организовање и учешће на стручним научним и пригодним скуповима као и унапређивање професионалних и етичких стандарда у области јавног информисања усклађена је ако се додељује на основу шеме државне помоћи.

Оправдани трошкови су трошкови организације и учешћа на сајмовима, студијске посете и друге активности које за циљ имају: унапређење и промоцију медијског и новинарског професионализма, новинарске аутономије и саморегулације, јачање капацитета новинара и медијских радника у циљу очувања и заштите слободе медија и медијског плурализма, обуку за подизање професионалних стандарда, обуку медијских радника за примену дигиталних вештина и о различитим аспектима медијске писмености, од јачање критичког мишљења уопштено до конкретних тема као што су: извештавање о особама са инвалидитетом, деци, жртвама насиља, трговини људима и др.

На државну помоћ из става 1. овог члана примењују се правила из прописа којима се уређују услови и критеријуми усклађености хоризонталне државне помоћи за усавршавање.

VI ОСТАЛЕ ОДРЕДБЕ

Кумулација државне помоћи

Члан 20

Државна помоћ у складу са овом уредбом може да се кумулира са другом државном помоћи у области јавног информисања за исте оправдане трошкове, до дозвољеног интензитета прописаног овом уредбом.

Државна помоћ која се додељује у складу са овом уредбом може да се кумулира са де минимис помоћи у односу на исте оправдане трошкове до максималног дозвољеног интензитета прописаног овом уредбом.

Државна помоћ за јавно информисање може да се кумулира са било којом другом државном помоћи и де минимис помоћи која се додељује за различите оправдане трошкове и те помоћи могу бити додељене независно једна од друге до максимално дозвољених износа и интензитета у складу са законом, овом уредбом и другим прописима којима се уређује контрола државне помоћи.

За потребе кумулације давалац је дужан да развије ефикасан механизам праћења и извештавања о додељеној државној помоћи.

Објављивање информација и контрола трошења јавних средстава

Члан 21

Давалац државне помоћи дужан је да на својој интернет страници објави информације о додељеној државној помоћи, правном основу за доделу, називу корисника државне помоћи, облику и износу додељене државне помоћи, у складу са Законом о контроли државне помоћи и подзаконским актима.

Давалац државне помоћи дужан је да врши контролу трошења јавних средстава и коришћење тих средстава за доделу државне помоћи у области јавног информисања, и да врши надзор да ли корисник државне помоћи троши средства у предвиђеном износу и за намену за коју су му та средства додељена, као и то да ли је корисник државне помоћи испунио своју обавезу због које су му средства и додељена и која је била предвиђена као услов за доделу државне помоћи.

Давалац државне помоћи ближе уређује начин и поступак вршења контроле и надзора из става 2. овог члана.

VII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 22

Поступци који до дана ступања на снагу ове уредбе нису окончани окончаће се по одредбама прописа који је био на снази до дана ступања на снагу ове уредбе. Ако после почетка примене ове уредбе решење Комисије за контролу државне помоћи донето у складу са ставом 1. овог члана буде поништено или укинато, поновни поступак спроводи се по одредбама ове уредбе.

Члан 23

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".